

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

Մաքսային միության հանձնաժողովի

2011 թվականի դեկտեմբերի 9-ի

թիվ 881 որոշմամբ

**ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ**

ՄՄ ՏԿ 022/2011

Սննդամթերքի մակնշման մասին

Բովանդակություն

Նախաբան	4
Հոդված 1. Կիրառության ոլորտը.....	4
Հոդված 2. Սահմանումները.....	5
Հոդված 3. Շուկայում շրջանառության կանոնները.....	6
Հոդված 4. Սննդամթերքի մականշվաձքին ներկայացվող պահանջները	7
4.1. Փաթեթավորված սննդամթերքի մականշվաձքին ներկայացվող պահանջները.....	7
4.2. Տրանսպորտային փաթեթվաձքում տեղադրված սննդամթերքի մականշվաձքին ներկայացվող ընդհանուր պահանջները	9
4.3. Սննդամթերքի անվանման ձեւավորմանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները.....	11
4.4. Սննդամթերքի բաղադրությունը մականշվաձքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները.....	12
4.5. Փաթեթավորված սննդամթերքի քանակը մականշվաձքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները.....	19
4.6. Սննդամթերքի պատրաստման ամսաթիվը մականշվաձքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները.....	21
4.7. Սննդամթերքի պիտանիության ժամկետը մականշվաձքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները.....	22
4.8. Սննդամթերքն արտադրողի, արտադրողի կողմից լիազորված անձի, ներմուծողի անվանումն ու գտնվելու վայրը մականշվաձքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները.....	23
4.9. Սննդամթերքի սննդային արժեքը մականշվաձքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները.....	25
4.10. Սննդամթերքի տարբերակիչ հատկանիշների մասին տեղեկատվությունը մականշվաձքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները	29
4.11. Սննդամթերքում՝ գենաձեւափոխված օրգանիզմների օգտագործմամբ ստացված բաղադրիչների առկայության մասին տեղեկությունները մականշվաձքում նշելուն ներկայացվող պահանջները	30

4.12. Մականշվածքը վերջնականացնելու եղանակներին ներկայացվող պահանջները.....	31
Հոդված 5. Սննդամթերքին ներկայացվող պահանջների համապատասխանության ապահովումը՝ դրա մակնշման մասով.....	34
Հավելված 1 «Սննդամթերքի մակնշման մասին» Մաքսային միության տեխնիկական կանոնակարգի (ՄՄ ՏԿ 022/2011)	35
Հավելված 2 «Սննդամթերքի մակնշման մասին» Մաքսային միության տեխնիկական կանոնակարգի (ՄՄ ՏԿ 022/2011)	37
Հավելված 3 «Սննդամթերքի մակնշման մասին» Մաքսային միության տեխնիկական կանոնակարգի (ՄՄ ՏԿ 022/2011)	39
Հավելված 4 «Սննդամթերքի մակնշման մասին» Մաքսային միության տեխնիկական կանոնակարգի (ՄՄ ՏԿ 022/2011)	40
Հավելված 5 «Սննդամթերքի մակնշման մասին» Մաքսային միության տեխնիկական կանոնակարգի (ՄՄ ՏԿ 022/2011)	41

Նախաբան

1. Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգը մշակվել է «Բելառուսի Հանրապետությունում, Ղազախստանի Հանրապետությունում եւ Ռուսաստանի Դաշնությունում տեխնիկական կարգավորման միասնական սկզբունքների եւ կանոնների մասին» 2010 թվականի նոյեմբերի 18-ի համաձայնագրին համապատասխան:

2. Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգը մշակվել է Մաքսային միության միասնական մաքսային տարածքում սննդամթերքին՝ դրա մակնշման մասով ներկայացվող՝ կիրառության եւ կատարման համար պարտադիր միասնական պահանջներ սահմանելու, Մաքսային միության միասնական մաքսային տարածքում շրջանառության մեջ դրվող սննդամթերքի ազատ տեղափոխումն ապահովելու նպատակով:

Հոդված 1. Կիրառության ոլորտը

1. Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգը տարածվում է Մաքսային միության միասնական մաքսային տարածքում շրջանառության մեջ դրվող սննդամթերքի վրա՝ դրա մակնշման մասով:

2. Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգը չի տարածվում այն սննդամթերքի վրա, որի արտադրությունն իրականացվում է հանրային սննդի կազմակերպությունների կողմից հանրային սննդի ծառայություններ մատուցելու գործընթացում՝ արտադրման վայրում սպառելու նպատակով, նաեւ՝ այն սննդամթերքի վրա, որի արտադրությունն իրականացվում է ֆիզիկական անձանց կողմից մասնավոր օժանդակ տնտեսություններում՝ ոչ ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելու նպատակով:

3. Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգով սահմանվում են սննդամթերքին՝ դրա մակնշման մասով ներկայացվող պահանջները՝ սպառողներին մոլորության մեջ գցող գործողությունները

կանխելու նպատակով՝ սննդամթերքի մասին սպառողների՝ հավաստի տեղեկատվության իրավունքների իրականացումն ապահովելու առնչությամբ:

4. Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգը կիրառելիս պետք է հաշվի առնվեն Մաքսային միության տեխնիկական կանոնակարգերի լրացուցիչ պահանջները սննդամթերքի առանձին տեսակների նկատմամբ՝ դրանց մականշման մասով, որոնք չեն հակասում սույն Տեխնիկական կանոնակարգին:

Հոդված 2. Սահմանումները

Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգում կիրառվում են հետևյալ եզրույթները եւ դրանց սահմանումները՝

սննդամթերքի պատրաստման ամսաթիվ՝ սննդամթերքի արտադրության տեխնոլոգիական գործընթացի ավարտի ամսաթիվը,

սննդամթերքի տարբերակիչ հատկանիշների մասին տեղեկատվություն՝ սննդամթերքի մասին տեղեկությունները, որոնք վկայում են սննդամթերքի այնպիսի հատկությունների առկայության մասին, որոնք թույլ են տալիս այն տարբերակել այլ սննդամթերքից, (այդ թվում՝ սննդային արժեքի, ծագման վայրի, բաղադրության, այլ հատկությունների մասին),

ներդիր-թերթիկ՝ տեղեկակիրը, որի վրա զետեղվում է մականշվածքը եւ որը տեղադրվում է սպառողական փաթեթվածքի եւ (կամ) տրանսպորտային փաթեթվածքի մեջ կամ կցվում է սպառողական փաթեթվածքին եւ (կամ) տրանսպորտային փաթեթվածքին,

պիտակ՝ տեղեկակիրը, որի վրա զետեղվում է մականշվածքը եւ որն ամրացվում է սպառողական փաթեթվածքին եւ (կամ) տրանսպորտային փաթեթվածքին, այդ թվում՝ սոսնձելու միջոցով,

սննդամթերքի մականշվածք՝ սննդամթերքի մասին տեղեկատվությունը, որը գրառումների, նկարների, նշանների, խորհրդանիշների, այլ նշագրումների եւ

(կամ) դրանց համակցության ձեռով զետեղված է սպառողական փաթեթվածքի, տրանսպորտային փաթեթվածքի վրա կամ սպառողական փաթեթվածքին եւ (կամ) տրանսպորտային փաթեթվածքին ամրացված, կամ դրանց մեջ տեղադրված կամ դրանց կցվող տեղեկակրի այլ տեսակի վրա,

սպառող՝ ֆիզիկական անձը, որը մտադիր է պատվիրել կամ ձեռք բերել սննդամթերք կամ պատվիրում, ձեռք է բերում կամ օգտագործում է սննդամթերքը՝ բացառապես անձնական, ընտանեկան, կենցաղային եւ այլ կարիքների համար, որոնք առնչություն չունեն ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելու հետ,

սննդամթերքի համար ստեղծված անուն՝ բառը կամ բառակապակցությունը, որը կարող է լինել որպես սննդամթերքի անվանման լրացում: Սննդամթերքի համար ստեղծված անունը կարող է չարտացոլել դրա սպառողական հատկությունները եւ չպետք է փոխարինի սննդամթերքի անվանմանը,

սննդամթերք ձեռք բերող՝ իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձը, այդ թվում՝ սպառողը, որոնք ձեռք են բերում սննդամթերքը ցանկացած նպատակով օգտագործելու համար,

փաթեթավորված սննդամթերք՝ սպառողական փաթեթվածքում տեղադրված սննդամթերքը:

Սույն հոդվածով չսահմանված եզրույթները Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգում կիրառվում են Մաքսային միության օրենսդրությամբ սահմանված իմաստներով:

Հոդված 3. Ծուկայում շրջանառության կանոնները

Սննդամթերքը շուկայում շրջանառության մեջ է դրվում՝ դրա մականշվածքը Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգին, ինչպես նաեւ՝ Մաքսային

միության մյուս այն տեխնիկական կանոնակարգերին համապատասխանելու դեպքում, որոնց գործողությունը տարածվում է սննդամթերքի վրա:

Հոդված 4. Սննդամթերքի մականշվածքին ներկայացվող պահանջները

4.1. Փաթեթավորված սննդամթերքի մականշվածքին ներկայացվող պահանջները

1. Փաթեթավորված սննդամթերքի մականշվածքը պետք է ներառի հետևյալ տեղեկությունները՝

1) սննդամթերքի անվանումը,

2) սննդամթերքի բաղադրությունը՝ բացառությամբ սույն հոդվածի 4.4-րդ մասի 7-րդ կետով նախատեսված դեպքերի եւ եթե Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերով այլ բան նախատեսված չէ,

3) սննդամթերքի քանակը,

4) սննդամթերքի պատրաստման ամսաթիվը,

5) սննդամթերքի պիտանիության ժամկետը,

6) սննդամթերքի պահպանման պայմանները, որոնք սահմանված են արտադրողի կողմից կամ նախատեսված Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերով: Այն սննդամթերքի համար, որի որակն ու անվտանգությունը փոխվում են սննդամթերքը փչանալուց պաշտպանող փաթեթվածքը բացելուց հետո, պահպանման պայմանները նշվում են նաեւ փաթեթվածքը բացելուց հետո,

7) սննդամթերքն արտադրողի անվանումը եւ գտնվելու վայրը կամ սննդամթերքն արտադրողի՝ անհատ ձեռնարկատիրոջ ազգանունը, անունը, հայրանունը եւ գտնվելու վայրը (այսուհետ՝ արտադրողի անվանում եւ գտնվելու

վայր), ինչպես նաև՝ Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգով սահմանված դեպքերում՝ արտադրողի կողմից լիազորված անձի անվանումն ու գտնվելու վայրը, ներմուծող կազմակերպության անվանումն ու գտնվելու վայրը, կամ ներմուծողի՝ անհատ ձեռնարկատիրոջ ազգանունը, անունը, հայրանունը եւ գտնվելու վայրը (այսուհետ՝ ներմուծողի անվանում եւ գտնվելու վայր),

8) սննդամթերքի օգտագործմանը, այդ թվում՝ դրա պատրաստմանը վերաբերող խորհուրդները եւ (կամ) սահմանափակումները, եթե սննդամթերքի օգտագործումն առանց տվյալ խորհուրդների կամ սահմանափակումների դժվարանում է կամ կարող է վնաս հասցնել սպառողների առողջությանը, նրանց գույքին, հանգեցնել սննդամթերքի համային հատկությունների նվազմանը կամ կորստին,

9) սննդամթերքի սննդային արժեքի ցուցանիշները՝ հաշվի առնելով սույն հոդվածի 4.9 կետի դրույթները,

10) սննդամթերքում՝ գենաձեւափոխված օրգանիզմների օգտագործմամբ ստացված բաղադրիչների առկայության մասին տեղեկությունները (այսուհետ՝ ԳՁՕ),

11) Մաքսային միության անդամ պետությունների շուկայում արտադրանքի շրջանառության միասնական նշանը:

2. Փաթեթավորված սննդամթերքի՝ սույն հոդվածի 4.1 մասի 1-ին կետով նախատեսված եւ գրառումների ձեւով կատարված մականշվածքը պետք է զետեղվի ռուսերենով եւ Մաքսային միության անդամ պետության պետական լեզվով (լեզուներով)՝ Մաքսային միության անդամ պետության (պետությունների) օրենսդրության (օրենսդրությունների) մեջ համապատասխան պահանջների առկայության դեպքում՝ բացառությամբ սույն հոդվածի 4.8 մասի 3-րդ կետում նշված դեպքերի:

3. Փաթեթավորված սննդամթերքի մականշվածքում կարող են նշվել լրացուցիչ տեղեկություններ, այդ թվում՝ տեղեկություններ այն փաստաթղթի

մասին, որին համապատասխան արտադրվել եւ կարող է նույնականացվել սննդամթերքը, սննդամթերքի համար ստեղծված անունը, ապրանքային նշանը, ապրանքային նշանի նկատմամբ բացառիկ իրավունք ունեցողի մասին տեղեկությունները, սննդամթերքի ծագման վայրի անվանումը, լիցենզիան տրամադրողի անվանումը եւ գտնվելու վայրը, կամավոր հավաստագրման համակարգերի նշանները:

4. Փաթեթավորված սննդամթերքի մականշվածքին ներկայացվող լրացուցիչ պահանջները, որոնք չեն հակասում Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին, կարող են սահմանվել Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերում:

5. Ոչ ալկոհոլային խմիչքները, որոնց մեջ կոֆեինի պարունակությունը գերազանցում է 150 մգ/լ, եւ (կամ) դեղաբույսերը եւ դրանց լուծամզվածքները՝ մարդու օրգանիզմին տոնուս հաղորդելու համար բավարար քանակով, պետք է մականշվեն «Խորհուրդ չի տրվում օգտագործել մինչեւ 18 տարեկան երեխաներին, հղիության եւ կրծքով կերակրելու ժամանակ, ինչպես նաեւ՝ նյարդային բարձր գրգռվածությունից, անքնությունից, զարկերակային բարձր ճնշումից տառապող անձանց» գրառմամբ:

4.2. Տրանսպորտային փաթեթվածքում տեղադրված սննդամթերքի մականշվածքին ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Տրանսպորտային փաթեթվածքի մականշվածքը, որում տեղադրված է սննդամթերքը, պետք է պարունակի հետեւյալ տեղեկությունները.

- 1) սննդամթերքի անվանումը,
- 2) սննդամթերքի քանակը,
- 3) սննդամթերքի պատրաստման ամսաթիվը,

4) սննդամթերքի պիտանիության ժամկետը,

5) սննդամթերքի պահպանման պայմանները,

6) տեղեկությունները, որոնցով հնարավոր է նույնականացնել սննդամթերքի խմբաքանակը (օրինակ՝ խմբաքանակի համարը),

7) սննդամթերքն արտադրողի անվանումը եւ գտնվելու վայրը կամ սննդամթերքն արտադրողի՝ անհատ ձեռնարկատիրոջ ազգանունը, անունը, հայրանունը եւ գտնվելու վայրը:

Այն դեպքում, եթե տրանսպորտային փաթեթվածքի մեջ տեղադրված է հետագա չափաճրարման համար արտադրողի կողմից նախատեսված՝ առանց սպառողական փաթեթվածքի սննդամթերք (կոնֆետներ, շաքարավազ եւ այլ սննդամթերք), ապա տրանսպորտային փաթեթվածքի մականշվածքը, որի մեջ տեղադրված է այդ սննդամթերքը, պետք է համապատասխանի սույն հոդվածի 4.1 մասի 1-ին կետով նախատեսված պահանջներին:

2. Տրանսպորտային փաթեթվածքի մեջ տեղադրված սննդամթերքի՝ սույն հոդվածի 4.2 մասի 1-ին կետով նախատեսված եւ գրառման ձեւով կատարված մականշվածքը պետք է զետեղվի ռուսերենով եւ Մաքսային միության անդամ պետության պետական լեզվով (լեզուներով)՝ Մաքսային միության անդամ պետության (պետությունների) օրենսդրության (օրենսդրությունների) մեջ համապատասխան պահանջների առկայության դեպքում՝ բացառությամբ սույն հոդվածի 4.8 մասի 3-րդ կետում նշված դեպքերի:

3. Այն դեպքում, եթե սույն հոդվածի 4.1 մասի 1-ին կետով նախատեսված եւ տրանսպորտային փաթեթվածքի մեջ տեղադրված սննդամթերքի սպառողական փաթեթվածքի վրա զետեղված մականշվածքի մասին այդ մթերքի սպառողներին կարելի է տեղեկացնել առանց տրանսպորտային փաթեթվածքի ամբողջականությունը խախտելու, ապա թույլատրվում է նշված մականշվածքը չզետեղել տրանսպորտային փաթեթվածքի վրա:

4. Տրանսպորտային փաթեթվածքի մեջ տեղադրված սննդամթերքի մականշվածքում կարող են նշվել լրացուցիչ տեղեկություններ, այդ թվում՝ տեղեկություններ այն փաստաթղթի մասին, որին համապատասխան արտադրվել է կարող է նույնականացվել սննդամթերքը, սննդամթերքի համար ստեղծված անունը, ապրանքային նշանը, ապրանքային նշանի նկատմամբ բացառիկ իրավունք ունեցողի մասին տեղեկությունները, սննդամթերքի ծագման վայրի անվանումը, լիցենզիան տրամադրողի անվանումը եւ գտնվելու վայրը, կամավոր հավաստագրման համակարգերի նշանները:

5. Տրանսպորտային փաթեթվածքում փաթեթավորված սննդամթերքի մականշվածքին ներկայացվող լրացուցիչ պահանջները, որոնք չեն հակասում Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին, կարող են սահմանվել Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերում:

4.3. Սննդամթերքի անվանման ձեավորմանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Սննդամթերքի՝ մականշվածքում նշվող անվանումը պետք է հնարավորություն տա մթերքը դասել սննդամթերքի շարքին, հավաստի կերպով բնութագրել դա եւ հնարավորություն տա այլ սննդամթերքից տարբերակել դա:

2. Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերն ուժի մեջ մտնելու դեպքում սննդամթերքի անվանումը պետք է համապատասխանի դրանց պահանջներին:

3. Սննդամթերքի ֆիզիկական հատկությունների եւ (կամ) դրա մշակման հատուկ եղանակների մասին տեղեկատվությունը (վերականգնված, ապխտած, մարինացված, աղացած, իոնացնող ճառագայթմամբ մշակված, սուբլիմացված սննդամթերք եւ դրա մասին նմանատիպ տեղեկատվություն) ներառվում է սննդամթերքի անվանման մեջ կամ տեղակայվում անմիջապես անվանման

կողքին, եթե այդ տեղեկատվության բացակայությունը կարող է մոլորության մեջ գցել սպառողին (ձեռք բերողին): Սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող այդ տեղեկատվությանը ներկայացվող պահանջները սահմանվում են Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերով:

4. Սննդամթերքի անվանման մեջ չի թույլատրվում նշել բաղադրիչներ, եթե դրանք կամ դրանց վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները չեն մտնում սննդամթերքի բաղադրության մեջ:

5. Այն դեպքում, եթե սննդամթերքի բաղադրության մեջ օգտագործվում է բուրավետիչ, ապա այդ բուրավետիչով փոխարինված եւ սննդամթերքի բաղադրության մեջ չմտնող բաղադրիչի անվանումը թույլատրվում է ներառել սննդամթերքի անվանման մեջ՝ կիրառելով հետեւյալ բառերը. համով եւ (կամ) բույրով:

6. Սննդամթերքի անվանումը նշելուն ներկայացվող լրացուցիչ պահանջները, որոնք չեն հակասում Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին, կարող են սահմանվել Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերում:

4.4. Սննդամթերքի բաղադրությունը մականշվածքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Սննդամթերքի բաղադրության մեջ մտնող բաղադրիչները նշվում են՝ սննդամթերքի արտադրման պահի դրությամբ դրանց զանգվածային մասի նվազման կարգով, եթե Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներով այլ բան նախատեսված չէ: Տվյալ բաղադրիչները նշելուց անմիջապես առաջ պետք է գետնելի «Բաղադրությունը» գրառումը:

2. Սննդամթերքի մեջ բարդ բաղադրիչի (երկու եւ ավելի բաղադրիչներից կազմված) առկայության դեպքում սննդամթերքի բաղադրության մեջ սույն հոդվածի 4.4 մասի 1-ին կետի պահանջների պահպանմամբ նշվում է այդ բարդ բաղադրիչի բաղադրության մեջ մտնող բոլոր բաղադրիչների ցանկը, կամ նշվում է բարդ բաղադրիչը, որին փակագծերում լրացնում են բաղադրիչները՝ իրենց զանգվածային մասի նվազման կարգով: Այն դեպքում, եթե բարդ բաղադրիչի զանգվածային մասը կազմում է 2 տոկոս եւ դրանից պակաս, ապա թույլատրվում է չնշել նրա մեջ մտնող բաղադրիչները, բացառությամբ սննդային հավելումների, բուրավետիչների եւ դրանց բաղադրության մեջ մտնող սննդային հավելումների, կենսաբանական ակտիվ նյութերի եւ դեղաբույսերի, բաղադրիչների, որոնք ստացվել են ԳՁՕ-ների եւ սույն հոդվածի 4.4 մասի 14-րդ կետում նշված բաղադրիչների կիրառմամբ:

3. Եթե սննդամթերքի մեջ պարունակվում են 2 տոկոս եւ դրանից պակաս զանգվածային մաս ունեցող բաղադրիչներ, ապա թույլատրվում է դրանք նշել ցանկացած հերթականությամբ՝ այն բաղադրիչներից հետո, որոնց զանգվածային մասը կազմում է 2 տոկոսից ավելի, եթե Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերով այլ բան նախատեսված չէ:

4. Հենց սննդամթերքը հանդիսացող բաղադրիչի անվանումը նշվում է սննդամթերքի բաղադրության մեջ՝ սույն հոդվածի 4.3 մասի պահանջներին համապատասխան: Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 1-ին հավելվածով նախատեսված բաղադրիչների անվանումները սննդամթերքի բաղադրության մեջ կարող են նշվել սննդամթերքի համապատասխան տեսակների անվանումների ներքո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ բաղադրիչների անվանումները կիրառվում են սննդամթերքի անվանման մեջ:

5. Սննդամթերքի մեջ բուրավետիչի առկայության դեպքում բաղադրության մասին մականշվածքը պետք է պարունակի «բուրավետիչ (բուրավետիչներ)» բառը: Սննդամթերքի համար ստեղծված

անունը՝ սննդամթերքի բաղադրության մեջ բուրավետիչների մասով, թույլատրվում է չնշել:

6. Սննդամթերքի բաղադրության մեջ սննդային հավելման առկայության դեպքում պետք է նշվեն ֆունկցիոնալ (տեխնոլոգիական) նշանակությունը (թթվայնության կարգավորիչ, կայունացուցիչ, էմուլգատոր, ֆունկցիոնալ (տեխնոլոգիական) այլ նշանակություն) եւ սննդային հավելման անվանումը, որը կարող է փոխարինվել սննդային հավելման ինդեքսով՝ Համարակալման միջազգային համակարգի (ՀՄՀ) կամ Համարակալման եվրոպական համակարգի (E) համաձայն: Եթե սննդային հավելումն ունի զանազան ֆունկցիոնալ նշանակություններ, ապա նշվում է դրա օգտագործման նպատակին համապատասխանող ֆունկցիոնալ նշանակությունը:

Չի պահանջվում սննդամթերքի բաղադրության մեջ նշել սննդամթերքի արտադրության ժամանակ որպես բաղադրիչ օգտագործվող ածխածնի երկօքսիդը՝ սննդամթերքի մականշվածքում «Գազավորված» կամ համանման գրառում ներառելու դեպքում:

7. Չի պահանջվում նշել սննդամթերքի բաղադրությունը՝ ստորեւ նշվածների համար.

1) թարմ մրգերի (ներառյալ հատապտուղները) եւ բանջարեղենի (ներառյալ կարտոֆիլը), որոնք կեղեւահան չեն, կտրատված չեն կամ նման եղանակով մշակված չեն,

2) քացախի, որն ստացվել է պարենային հումքի մեկ տեսակից (առանց այլ բաղադրիչներ ավելացնելու),

3) սննդամթերքի, որը կազմված է մեկ բաղադրիչից՝ պայմանով, որ սննդամթերքի անվանմամբ հնարավոր է սահմանել այդ բաղադրիչի առկայությունը:

8. Բացառությամբ սույն հոդվածի 4.4 մասի 14-րդ կետում նշված դեպքի՝ սննդամթերքի բաղադրիչների շարքին չեն դասվում եւ դրա բաղադրության մեջ նշելու ենթակա չեն.

1) այն նյութերը, որոնք սննդամթերքի արտադրության գործընթացում հեռացվում են սննդամթերքի բաղադրության մեջ նշված բաղադրիչներից եւ արտադրության տեխնոլոգիական գործընթացի հաջորդող փուլում ավելացվում են սննդամթերքի մեջ՝ առանց այդ ելանյութերի քանակը գերազանցելու,

2) այն նյութերը, որոնք մտնում են մեկ կամ մի քանի բաղադրիչների բաղադրության մեջ եւ չեն փոփոխում այդպիսի բաղադրիչներ պարունակող սննդամթերքի հատկությունները,

3) տեխնոլոգիական օժանդակ միջոցները, որոնք օգտագործվում են կոնկրետ սննդամթերքի արտադրության ժամանակ,

4) այն նյութերը, որոնք մտնում են բուրավետիչների կամ սննդային հավելումների բաղադրության մեջ որպես լուծիչներ, համաբուրավետիչ նյութերի կրողներ:

9. Սննդամթերքի բաղադրության մեջ ջուրը կարող է չնշվել այն դեպքերում, եթե դա.

1) օգտագործվում է սննդամթերքի արտադրության գործընթացում՝ կոնցենտրացված, խտացրած կամ չոր սննդամթերքի վերականգնման համար,

2) մտնում է սննդամթերքի բաղադրության մեջ նշված հեղուկ բաղադրիչի (այդ թվում՝ արգանակի, մարինադի, աղալուծույթի, օշարակի, աղաջրի) բաղադրության մեջ:

10. Սննդամթերքի արտադրության գործընթացում կոնցենտրացված, խտացրած կամ չոր սննդամթերքից վերականգնված բաղադրիչները

թույլատրվում է նշել՝ ըստ դրանց վերականգնումից հետո ստացվող զանգվածային մասին համապատասխան:

11. Մրգերը (ներառյալ հատապտուղները), բանջարեղենը (ներառյալ կարտոֆիլը), ընկույզները, հացազգիները, սնկերը, համեմունքները, համեմունքները, որոնք մտնում են համապատասխան խառնուրդների մեջ եւ ըստ զանգվածային մասի՝ էականորեն չեն տարբերվում, սննդամթերքի բաղադրության մեջ կարող են նշվել ցանկացած հաջորդականությամբ՝ «փոփոխվող հարաբերակցություններով» գրառմամբ:

12. Այն սննդամթերքի մականշվածքը, որի բաղադրության մեջ մտնում են քաղցրացուցիչներ՝ շաքարասպիրտներ, սննդամթերքի բաղադրությունը նշելուց անմիջապես հետո պետք է լրացվի հետեւյալ գրառմամբ. Պարունակում է քաղցրացուցիչ (քաղցրացուցիչներ): Չափից ավելի օգտագործման դեպքում կարող է (կարող են) ունենալ թուլացնող ազդեցություն:

13. Բաղադրիչները՝ (այդ թվում՝ սննդային հավելումները, բուրավետիչները), կենսաբանական ակտիվ հավելումները, որոնց օգտագործումը կարող է առաջացնել ալերգիկ ռեակցիաներ կամ հակացուցված է հիվանդությունների առանձին տեսակների դեպքում եւ որոնք ներկայացված են սույն հոդվածի 4.4 մասի 14-րդ կետում, նշվում են սննդամթերքի բաղադրության մեջ՝ անկախ դրանց քանակից:

14. Ամենատարածված բաղադրիչների շարքին են դասվում ստորեւ նշվածները, որոնց օգտագործումը կարող է առաջացնել ալերգիկ ռեակցիաներ կամ հակացուցված է հիվանդությունների առանձին տեսակների դեպքում.

- 1) գետնընկույզը եւ դրա վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները,
- 2) ասպարտամը եւ ասպարտամ-ացետուլֆամի աղը,
- 3) մանանեխը եւ դրա վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները,

4) ծծմբի երկօքսիդը եւ սուլֆիտները, եթե դրանց ընդհանուր պարունակությունը կազմում է 10 միլիգրամից ավելի՝ մեկ կիլոգրամին կամ 10 միլիգրամ՝ մեկ լիտրին՝ ծծմբի երկօքսիդի վերահաշվարկով,

5) սնձան պարունակող հացազգիները եւ դրանց վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները,

6) քնջուլը եւ դրա վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները,

7) լուպինը եւ դրա վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները,

8) կակղամորթները եւ դրանց վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները,

9) կաթը եւ դրա վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները, (այդ թվում՝ կաթնաշաքարը),

10) ընկույզները եւ դրանց վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները,

11) խեցգետնակերպերը եւ դրանց վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները,

12) ձուկը եւ դրա վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները (բացի ձկան դոնդողանյութից, որն օգտագործվում է որպես հիմնանյութ՝ վիտամիններ եւ կարոտինոիդներ պարունակող պատրաստուկների մեջ),

13) նեխուրը եւ դրա վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները,

14) սոյան եւ դրա վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները,

15) հավկիթները եւ դրանց վերամշակումից հետո ստացվելիք արդյունքները:

15. Սույն հոդվածի 4.4 մասի 14-րդ կետում սահմանված բաղադրիչների ալերգեն հատկությունների մասին տեղեկությունները չի պահանջվում նշել սննդամթերքի մականշվածքում, բացառությամբ ասպարտամի եւ

ասպարտամ-ացեսուլֆամի աղի մասին տեղեկությունների, որոնք սննդամթերքի արտադրության ժամանակ օգտագործելու դեպքում սննդամթերքի բաղադրությունը նշելուց հետո զետեղվում է «Պարունակում է ֆենիլալանինի աղբյուր» գրառումը:

16. Իր բաղադրության մեջ հացահատիկային բաղադրիչներ պարունակող սննդամթերքի համար մթերքի բաղադրությունը նշելուց հետո թույլատրվում է զետեղել «Չի պարունակում սնձան» գրառումը, եթե օգտագործվել են սնձան պարունակող հացահատիկային բաղադրիչներ կամ սնձանը հեռացվել է:

17. Այն դեպքերում, եթե սույն հոդվածի 4.4 մասի 14-րդ կետում սահմանված բաղադրիչները չեն օգտագործվել սննդամթերքի արտադրության ժամանակ, սակայն դրանց առկայությունը սննդամթերքում լիովին բացառել հնարավոր չէ, ապա այդպիսի բաղադրիչների հնարավոր առկայության մասին տեղեկատվությունը զետեղվում է սննդամթերքի բաղադրությունը նշելուց անմիջապես հետո:

18. Ներկանյութեր (ազոռուբին E122, դեղին քինոլինային E104, դեղին «արեւի մայրամուտ» FCF E110, կարմիր հմայիչ AC E129, պոնսո 4R E124 եւ տարտրազին E102) պարունակող սննդամթերքի համար պետք է կատարվի նախազգուշացնող գրառում. պարունակում է ներկանյութ (ներկանյութեր), որը (որոնք) կարող է (կարող են) բացասական ազդեցություն ունենալ երեխաների ակտիվության եւ ուշադրության վրա:

Բացառություն են կազմում այն ալկոհոլային խմիչքները եւ սննդամթերքը, որոնց մեջ նշված ներկանյութերն օգտագործվում են սպանդային մթերքը եւ մսամթերքը մակնշելու կամ զատիկի համար նախատեսված հավկիթները մակնշելու կամ դեկորատիվ ներկելու համար:

4.5. **Փաթեթավորված սննդամթերքի քանակը մականշվածքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները**

1. Փաթեթավորված սննդամթերքի քանակը նշվում է այդ մթերքի մականշվածքում՝ ծավալի (միլիլիտրերով, սանտիլիտրերով կամ լիտրերով), զանգվածի (գրամներով կամ կիլոգրամներով) կամ հաշվման միավորներով (հատերով): Ընդ որում, թույլատրվում է կիրառել տվյալ միավորների կրճատված անվանումները: Թույլատրվում է չնշել հատով վաճառվող հավկիթների, մրգերի, բանջարեղենի զանգվածը կամ ծավալը:

2. Փաթեթավորված սննդամթերքի քանակը նշելու համար մեծության ընտրությունը, բացառությամբ հատով վաճառվող սննդամթերքի, կատարվում է՝ հաշվի առնելով ստորեւ նշված կանոնները, եթե Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերով այլ բան նախատեսված չէ.

- եթե սննդամթերքը հեղուկ է, ապա նշվում է դրա ծավալը,
- եթե սննդամթերքը մածուկանման է, մածուցիկ կամ մածուցիկ-կերպարանվող [վիսկոպլաստիկ] կոնսիստենցիայի, ապա նշվում է կամ դրա ծավալը, կամ զանգվածը,
- եթե սննդամթերքը պինդ է, սորուն, պինդ եւ հեղուկ նյութի խառնուրդ է, ապա նշվում է դրա զանգվածը:

Թույլատրվում է միաժամանակ կիրառել երկու մեծություններ՝ սննդամթերքի քանակը, օրինակ՝ զանգվածը եւ հատերի քանակը, զանգվածը եւ ծավալը նշելու համար:

3. Խմբային փաթեթվածքում սննդամթերքի քանակն անհրաժեշտ է նշել հետեւյալ ձեւով.

3.1. եթե մեկ անվանում ունեցող սննդամթերքը փաթեթավորված է մի քանի սպառողական փաթեթվածքներում, ապա սննդամթերքի խմբային փաթեթվածքի վրա նշվում են մթերքի ընդհանուր քանակը եւ սպառողական փաթեթվածքների թիվը.

3.2. Եթե փաթեթավորված սննդամթերքի խմբային փաթեթվածքի հատկություններով հնարավոր է լավ տեսնել սննդամթերքի քանակի մասին տեղեկությունները եւ հեշտությամբ հաշվել սպառողական փաթեթվածքների թիվը, ապա թույլատրվում է դրանք խմբային փաթեթվածքի վրա չնշել,

3.3. Եթե փաթեթավորված սննդամթերքը կազմված է տարբեր տեսակներ եւ անվանումներ ունեցող մթերքներ պարունակող մի քանի սպառողական փաթեթվածքներից եւ (կամ) տարբեր անվանումներով առանձին արտադրատեսակներից, ապա փաթեթավորված սննդամթերքի խմբային փաթեթվածքի վրա նշվում են յուրաքանչյուր սպառողական փաթեթվածքում եղած մթերքների անվանումը եւ քանակը եւ (կամ) յուրաքանչյուր արտադրատեսակի անվանումը, հատերի քանակը կամ զանգվածը:

4. Տրանսպորտային փաթեթվածքում տեղադրված սննդամթերքի քանակը նշվում է ծավալի (միլիլիտրերով, սանտիլիտրերով կամ լիտրերով) կամ զանգվածի (գրամներով կամ կիլոգրամներով) միավորներով, կամ տրանսպորտային փաթեթվածքում եղած փաթեթավորման միավորների քանակով (հատերով)՝ նշելով յուրաքանչյուր փաթեթավորման միավորի մեջ տեղադրված սննդամթերքի քանակը: Ընդ որում, թույլատրվում է կիրառել տվյալ միավորների կրճատված անվանումները:

5. Այն դեպքում, եթե սննդամթերքը տեղադրված է հեղուկ միջավայրում, օրինակ՝ ջրում, շաքարի ջրային լուծույթներում, սննդային թթուների ջրային լուծույթներում, աղի ջրային լուծույթներում, աղալուծույթներում, քացախում, մրգային կամ բանջարեղենային հյութերում, ապա սննդամթերքի ծավալը կամ զանգվածը հեղուկ միջավայրի հետ միասին նշելու հետ մեկտեղ, պետք է լրացուցիչ նշվեն հեղուկ միջավայրում տեղադրված սննդամթերքի ծավալը կամ զանգվածը: Տվյալ պահանջը տարածվում է նաեւ հեղուկ միջավայրում տեղադրված սննդամթերքի վրա՝ հետագա սառեցմամբ:

6. Չի թույլատրվում կատարել փաթեթավորված սննդամթերքի քանակի եւ փաթեթավորված սննդամթերքի քանակության մեծությունների ընդգրկույթի վերաբերյալ անորոշ նշումներ:

4.6. Սննդամթերքի պատրաստման ամսաթիվը մականշվածքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Սննդամթերքի մականշվածքում դրա պատրաստման ամսաթվի նշումը՝ դրա պիտանիության ժամկետից կախված, կատարվում է հետեւյալ բառերի կիրառմամբ.

1) «պատրաստման ամսաթիվը»՝ նշելով ժամը, օրը, ամիսը՝ մինչեւ 72 ժամ պիտանիության ժամկետի դեպքում,

2) «պատրաստման ամսաթիվը»՝ նշելով օրը, ամիսը, տարին՝ 72 ժամից մինչեւ երեք ամիս պիտանիության ժամկետի դեպքում,

3) «պատրաստման ամսաթիվը»՝ նշելով ամիսը, տարին կամ օրը, ամիսը, տարին՝ երեք ամիս եւ ավելի պիտանիության ժամկետի դեպքում,

4) «պատրաստման տարին»՝ շաքարի համար:

2. «Պատրաստման ամսաթիվը» բառերից հետո նշվում է սննդամթերքի պատրաստման ամսաթիվը կամ սպառողական փաթեթվածքի վրա այդ ամսաթիվը նշելու տեղը:

3. Սննդամթերքի մականշվածքում «պատրաստման ամսաթիվը» բառերը կարող են փոխարինվել «արտադրման ամսաթիվը» կամ իմաստով համանման բառերով:

4. Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերում «պատրաստման ամսաթիվը» բառերի փոխարեն կարող են սահմանվել այլ հասկացություններ, որոնցով որոշվում է սննդամթերքի առանձին տեսակների արտադրության տեխնոլոգիական

գործընթացի ավարտի ամսաթիվը, օրինակ՝ խմիչքների շալցման ամսաթիվը, հավկիթների տեսակավորման ամսաթիվը, գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքահավաքի տարին, վայրի մրգերի, ընկույզների, մեղվաբուծական մթերքների հավաքի տարին:

Սննդամթերքի պատրաստման ամսաթիվը նշելուն ներկայացվող լրացուցիչ պահանջները, որոնք չեն հակասում Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին, կարող են սահմանվել Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերում:

4.7. Սննդամթերքի պիտանիության ժամկետը մականշվածքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Սննդամթերքի մականշվածքում դրա պիտանիության ժամկետի նշումը կատարվում է հետևյալ բառերի կիրառմամբ.

1) «պիտանի է մինչև»՝ նշելով ժամը, օրը, ամիսը՝ դրա մինչև 72 ժամ պիտանիության ժամկետի դեպքում,

2) «պիտանի է մինչև»՝ նշելով օրը, ամիսը, տարին՝ դրա 72 ժամից մինչև երեք ամիս պիտանիության ժամկետի դեպքում,

3) «պիտանի է մինչև ... ավարտը»՝ նշելով ամիսը, տարին կամ «պիտանի է մինչև»՝ նշելով օրը, ամիսը, տարին՝ դրա առնվազն երեք ամիս պիտանիության ժամկետ ունենալու դեպքում:

2. Սննդամթերքի պիտանիության ժամկետը նշելու նպատակով կարող է կիրառվել «պիտանի է» բառը՝ նշելով օրերի, ամիսների կամ տարիների քանակը կամ մինչև 72 ժամ պիտանիության ժամկետի դեպքում՝ «պիտանի է» բառը՝ նշելով ժամերի քանակը:

3. «Պիտանի է մինչեւ», «պիտանի է», «պիտանի է մինչեւ... ավարտը» բառերից հետո նշվում է կամ սննդամթերքի պիտանիության ժամկետը, կամ փաթեթվածքի վրա այդ ժամկետը նշելու տեղը:

4. Այն սննդամթերքի մականշվածքը, որի համար արտադրողը սահմանում է պիտանիության անսահմանափակ ժամկետ, պետք է լրացվի «Պիտանիության ժամկետը սահմանափակված չէ՝ պահպանման պայմաններին հետեւելու դեպքում» գրառմամբ:

5. Սննդամթերքի մականշվածքում «պիտանի է մինչեւ», «պիտանի է», «պիտանի է մինչեւ... ավարտը» բառերը կարող են փոխարինվել «պիտանիության ժամկետ», «օգտագործել մինչեւ» կամ իմաստով համանման բառերով:

6. Սննդամթերքի պիտանիության ժամկետը նշելուն ներկայացվող լրացուցիչ պահանջները, որոնք չեն հակասում Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին, կարող են սահմանվել Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերում:

4.8. Սննդամթերքն արտադրողի, արտադրողի կողմից լիազորված անձի, ներմուծողի անվանումն ու գտնվելու վայրը մականշվածքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Սննդամթերքն արտադրողի անվանումը եւ գտնվելու վայրը նշվում են սննդամթերքի մականշվածքում՝ անկախ սննդամթերքի՝ Մաքսային միության անդամ պետությունների տարածքում արտադրված լինելու կամ երրորդ երկրներից մատակարարվելու հանգամանքից: Սննդամթերքն արտադրողի գտնվելու վայրը որոշվում է կազմակերպության կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ պետական գրանցման վայրով:

2. Սպառողին (ձեռք բերողին) տրամադրվող տեղեկատվության մեջ անհրաժեշտ է կիրառել արտադրողի՝ պաշտոնապես գրանցված անվանումը եւ

գտնվելու վայրը (հասցեն՝ ներառյալ երկիրը): Արտադրողի հասցեի հետ չհամընկնելու դեպքում նաեւ նշվում են արտադրության (արտադրությունների) եւ այն անձի հասցեն (հասցեները), որին արտադրողը լիազորել է՝ սպառողների (ձեռք բերողների) դժգոհություններն իր տարածքում ընդունելու համար (առկայության դեպքում):

3. Երրորդ երկրներից մատակարարվող սննդամթերքն արտադրողի գտնվելու վայրի անվանման մասին տեղեկատվությունը թույլատրվում է նշել լատինական այբուբենի տառերով եւ արաբական թվերով կամ սննդամթերքն արտադրողի գտնվելու վայրի երկրի պետական լեզվով (լեզուներով)՝ երկրի անվանումը ռուսերենով նշելու պայմանով:

4. Այն սննդամթերքի մականշվածքում, որի արտադրությունն իրականացնում են մի քանի արտադրողներ, կարող են նշվել յուրաքանչյուր արտադրողի անվանումն ու գտնվելու վայրը՝ պայմանով, որ սպառողներին (ձեռք բերողներին) յուրաքանչյուր արտադրողի մասին տեղեկացնելու եղանակը, օրինակ՝ տառեր, թվեր, խորհրդանիշներ կիրառելը, այլ տառատեսակով առանձնացնելը, պետք է թույլ տա միանշանակ կերպով սահմանել կոնկրետ սննդամթերք արտադրողին:

5. Ոչ պատրաստման վայրում փաթեթավորված մթերքները (բացառությամբ այն դեպքերի, երբ մանրածախ առետրով զբաղվող կազմակերպությունները սննդամթերքը փաթեթավորում են սպառողական փաթեթվածքում) պետք է պարունակեն սույն հոդվածի 4.8 մասի 1-ին կետով նախատեսված տեղեկատվությունն այն արտադրողի եւ իրավաբանական անձի կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ մասին, որոնք սննդամթերքի փաթեթավորումն իրականացնում են ոչ դրա պատրաստման վայրում՝ դրա հետագա իրացման համար կամ այլ իրավաբանական անձի կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ պատվերով:

6. Եթե արտադրողն ունի արտադրողի կողմից լիազորված անձ, ապա արտադրողի կողմից լիազորված այդ անձի անվանումը եւ գտնվելու վայրը պետք է նշվեն սննդամթերքի մականշվածքում:

7. Երրորդ երկրներից մատակարարվող սննդամթերքի մականշվածքում նշվում են ներմուծողի անվանումը եւ գտնվելու վայրը:

4.9. Սննդամթերքի սննդային արժեքը մականշվածքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Սննդամթերքի սննդային արժեքը, որը նշվում է դրա մականշվածքում, ներառում է հետեւյալ ցուցանիշները՝

- 1) էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը),
- 2) սպիտակուցների, ճարպերի, ածխաջրերի քանակությունը,
- 3) վիտամինների եւ հանքային նյութերի քանակությունը:

2. Բուրավետիչների, մաստակի, սուրճի, բնական հանքային ջրի, շշալցված խմելու ջրի, սննդային հավելումների, հում սննդամթերքի (սնկերի, մթերատու կենդանիների եւ թռչնի, ձկան սպանդից ստացված մթերքների, բանջարեղենի (ներառյալ կարտոֆիլը), մրգերի (ներառյալ հատապտուղները), կերակրի աղի, համեմանքների, համեմունքների, քացախի, թեյի սննդային արժեքը կարող է չնշվել, եթե Մաքսային միության՝ սննդամթերքի տվյալ տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերով այլ բան սահմանված չէ: Սննդամթերքի այլ տեսակների սննդային արժեքը կարող է չնշվել՝ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերով նախատեսված դեպքերում:

3. Սննդամթերքի սննդային արժեքը պետք է ներկայացվի սննդամթերքի 100 գրամի կամ 100 միլիլիտրի եւ (կամ) մեկ չափաբաժնի (սննդամթերքի՝

մականշվածքի վրա որպես մեկ չափաբաժին նշված սահմանված քանակություն՝ պարտադիր նշելով այդ չափաբաժնի քանակությունը) հաշվարկով:

4. Սննդամթերքի էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը) պետք է նշվի ջրուլներով եւ կալորիաներով կամ նշված մեծությունների պատիկ կամ ենթապատիկ արտահայտված միավորներով:

5. Սննդանյութերի, այդ թվում՝ սպիտակուցների, ճարպերի, ածխաջրերի քանակությունը սննդամթերքում պետք է նշվի գրամով կամ նշված մեծությունների բազմապատիկ կամ դոլլայով արտահայտված միավորներով:

6. Սննդամթերքում վիտամինների եւ հանքային նյութերի քանակությունը պետք է նշվի Միավորների միջազգային համակարգում (ՄՀ) նշված մեծությունների միավորներով (միլիգրամներով կամ միկրոգրամներով) կամ Մաքսային միության անդամ պետություններում կիրառման համար թույլատրված այլ մեծությունների միավորներով՝ Մաքսային միության անդամ պետությունների՝ չափումների միասնականության ապահովման ոլորտի օրենսդրությանը համապատասխան:

7. Սննդամթերքի սպիտակուցների, ճարպերի, ածխաջրերի քանակությունը եւ էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը) պետք է նշվեն այն սպիտակուցների, ճարպերի, ածխաջրերի եւ էներգետիկ արժեքի (կալորիականության) առնչությամբ, որոնց դեպքում սննդամթերքի 100 գրամում կամ 100 միլիլիտրում կամ մեկ չափաբաժնում (եթե սննդային արժեքը ներկայացված է մեկ չափաբաժնի հաշվարկով) այդ քանակությունը կազմում է հասուն մարդու՝ սպիտակուցների, ճարպերի, ածխաջրերի եւ էներգիայի միջին օրական պահանջն արտահայտող մեծությունների 2 եւ ավելի տոկոսը: Այլ դեպքերում սննդամթերքի սպիտակուցների, ճարպերի, ածխաջրերի քանակությունը եւ էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը) կարող են նշվել ըստ արտադրողի հայեցողության:

8. Սննդամթերքում վիտամինների եւ հանքային նյութերի քանակությունը պետք է նշվի այն դեպքում, եթե վիտամինները եւ հանքային նյութերը

սննդամթերքում ավելացվել են դրա արտադրության ժամանակ: Այլ դեպքերում վիտամինների եւ հանքային նյութերի քանակությունը սննդամթերքում կարող է նշվել այն վիտամինների եւ հանքային նյութերի առնչությամբ, որոնց դեպքում սննդամթերքի 100 գրամում կամ 100 միլիլիտրում կամ մեկ չափաբաժնում (եթե սննդային արժեքը ներկայացված է մեկ չափաբաժնի հաշվարկով) այդ քանակությունը կազմում է հասուն մարդու՝ վիտամինների եւ հանքային նյութերի միջին օրական պահանջն արտահայտող մեծությունների 5 եւ ավելի տոկոսը:

9. Հասուն մարդու՝ սպիտակուցների, ճարպերի, ածխաջրերի եւ էներգիայի, վիտամինների, հանքային եւ այլ նյութերի միջին օրական պահանջն արտահայտող մեծությունները որոշվում են՝ Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 2-րդ հավելվածին համապատասխան:

Սննդամթերքի մականշվածքի մեջ սույն հոդվածի 4.9 մասի 7-րդ, 8-րդ, 9-րդ կետերում նշված՝ սննդային արժեքի ցուցանիշները եւ սպառողների առանձին կատեգորիաների համար նախատեսված սննդային արժեքը նշելու համար հաշվարկը կատարվում է ըստ սպառողների այդ կատեգորիայի համար միջին օրական պահանջի:

10. Կենսաբանական ակտիվ սննդային հավելումների համար՝ այն նյութերի առնչությամբ, որոնց աղբյուրը տվյալ կենսաբանական ակտիվ հավելումներն են, իսկ հարստացված սննդամթերքի համար՝ այն նյութերի առնչությամբ, որոնք օգտագործվում են այդ սննդամթերքի հարստացման համար, լրացուցիչ կերպով պետք է նշվի սննդային արժեքը՝ այն մեծությունների նկատմամբ տոկոսային հարաբերակցությամբ, որոնք որոշված են սույն հոդվածի 4.9 մասի 9-րդ կետով սահմանված կարգով:

11. Սպառողների կողմից պատրաստման ենթակա սննդամթերքի սննդային արժեքի ցուցանիշների արժեքներն այդ սննդամթերքի մականշվածքի մեջ նշվում են՝ առանց հաշվի առնելու դրա հետագա պատրաստումը:

12. Սննդամթերքի սննդային արժեքի ցուցանիշները սննդամթերք արտադրողի կողմից սահմանվում են վերլուծական կամ հաշվարկային եղանակով:

13. Սննդամթերքի էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը) եւ դրանում սպիտակուցների, ճարպերի, ածխաջրերի պարունակությունը նշելիս կարող են կիրառվել սննդամթերքի սննդային արժեքի ցուցանիշների արժեքների կլորացման կանոնները՝ Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 3-րդ հավելվածին համապատասխան, եթե Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերով այլ բան սահմանված չէ:

14. Սննդամթերքի սննդային արժեքի ցուցանիշների առումով մականշվածքի վրա կարող է լրացուցիչ կերպով նշվել «Միջին արժեքները» գրառումը: Սննդամթերքի էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը) սահմանելիս պետք է կիրառվեն սննդամթերքի հիմնական սննդանյութերը էներգետիկ արժեքի (կալորիականության) վերահաշվարկելու գործակիցները՝ Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 4-րդ հավելվածին համապատասխան:

15. Սննդամթերքում ածխաջրերի պարունակությունը սահմանելիս հաշվի է առնվում դրանց՝ սննդամթերքում պարունակվող (բացառությամբ սննդային մանրաթելերի) եւ մարդու օրգանիզմում նյութափոխանակությանը մասնակցող քանակությունը, ինչպես նաեւ քաղցրացուցիչների՝ շաքարասպիրտների քանակությունը:

16. Վիտամին A-ի եւ նախավիտամին A-ի քանակությունը սահմանելիս կիրառվում է փոխակերպման գործակիցն այն հաշվարկով, որ մեկ միկրոգրամ ռետինոլը կամ ռետինոլին համարժեք նյութը համապատասխանում է վեց միկրոգրամ բետա կարոտինին:

17. Սննդամթերքի սննդային արժեքը նշելուն ներկայացվող լրացուցիչ պահանջները, որոնք չեն հակասում Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին, կարող են սահմանվել Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերում:

4.10. Սննդամթերքի տարբերակիչ հատկանիշների մասին տեղեկատվությունը մականշվածքում նշելուն ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Սննդամթերքի տարբերակիչ հատկանիշների մասին տեղեկատվությունը մականշման ժամանակ նշվում է կամավոր հիմունքներով:

2. Սննդամթերքի տարբերակիչ հատկանիշների մասին տեղեկատվությունը, այդ թվում՝ սննդամթերքում ԳՁՕ-ներից (կամ) ԳՁՕ-ների կիրառությամբ ստացված բաղադրիչների բացակայության մասին տեղեկատվությունը, պետք է հաստատվի այն ապացույցներով, որոնք կազմվել են սննդամթերքի մականշվածքի մեջ այդ հայտարարությունը նշած անձի կողմից ինքնուրույն կամ այլ անձանց մասնակցությամբ ստացվել են նրա կողմից: Սննդամթերքի տարբերակիչ հատկանիշների առկայության ապացույցները ենթակա են պահպանման կազմակերպություններում կամ անհատ ձեռնարկատերերի մոտ, որոնք տվյալ սննդամթերքը շրջանառության մեջ են դնում Մաքսային միության միասնական մաքսային տարածքում, եւ ներկայացվում են Մաքսային միության օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում:

3. Սննդամթերքի տարբերակիչ հատկանիշների մասին տեղեկատվությունը, որը նշված է Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 5-րդ հավելվածում, կարող է օգտագործվել միայն այդ հավելվածում ներկայացված պայմանների պահպանման դեպքում, եթե

Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերով այլ բան սահմանված չէ: Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգի 5-րդ հավելվածում չնշված՝ սննդամթերքի տարբերակիչ հատկանիշների մասին տեղեկատվությունը կարող է օգտագործվել սննդամթերքի մականշվածքում՝ սույն հոդվածի 4.10 մասի 2-րդ կետի պահանջները կամ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերով սահմանված պահանջները պահպանելու դեպքում:

4. Սննդային արժեքի մասով սննդամթերքի տարբերակիչ հատկանիշների մասին տեղեկատվությանը կից սննդամթերքի մականշվածքի մեջ պետք է նշվի համապատասխան այն սննդանյութերի քանակությունը, որոնցով սահմանվում է սննդամթերքի սննդային արժեքը:

4.11. Սննդամթերքում՝ գենաձեւափոխված օրգանիզմների օգտագործմամբ ստացված բաղադրիչների առկայության մասին տեղեկությունները մականշվածքում նշելուն ներկայացվող պահանջները

1. ԳՁՕ-ների կիրառությամբ ստացված սննդամթերքի, այդ թվում՝ դեզօքսիռիբոնուկլեինաթթու եւ սպիտակուց չպարունակող սննդամթերքի համար, պետք է նշվի հետեւյալ տեղեկատվությունը՝ «գենետիկորեն ձեւափոխված մթերք» կամ «գենաձեւափոխված օրգանիզմներից ստացված մթերք» կամ «մթերքը պարունակում է գենաձեւափոխված օրգանիզմների բաղադրիչներ»:

Այն դեպքում, երբ արտադրողը սննդամթերքի արտադրության ժամանակ չի օգտագործել գենաձեւափոխված օրգանիզմները, ապա սննդամթերքում ԳՁՕ-ի 0,9 տոկոս եւ դրանից պակաս պարունակությունը համարվում է պատահական կամ տեխնիկապես չվերացվող խառնուրդ, եւ այդ սննդամթերքը չի դասվում ԳՁՕ պարունակող սննդամթերքների շարքին: Այդ սննդամթերքի մականշման ժամանակ ԳՁՕ-ի առկայության մասին տեղեկություններ չեն նշվում:

2. Այն սննդամթերքի համար, որն ստացվել է գենաձեւափոխված միկրոօրգանիզմներից (մանրէներից, խմորասնկերից եւ միցելային սնկերից, որոնց գենետիկ նյութը փոփոխված է գենային ինժեներիայի մեթոդների կիրառմամբ) (այսուհետ՝ ԳՁՄ) կամ ստացվել է այդ միկրոօրգանիզմների օգտագործմամբ, պարտադիր նշվում է հետեւյալ տեղեկատվությունը՝

- կենդանի ԳՁՄ-ներ պարունակողների համար՝ «Մթերքը պարունակում է կենդանի գենաձեւափոխված միկրոօրգանիզմներ»,

- ոչ կենսունակ ԳՁՄ-ներ պարունակողների համար՝ «Մթերքն ստացվել է գենաձեւափոխված միկրոօրգանիզմների օգտագործմամբ»,

- տեխնոլոգիական ԳՁՄ-ներից մաքրվածների կամ ԳՁՄ-ներից մաքրված բաղադրիչների օգտագործմամբ ստացվածների համար՝ «Մթերքը պարունակում է բաղադրիչներ, որոնք ստացվել են գենաձեւափոխված միկրոօրգանիզմների օգտագործմամբ»:

3. Սննդամթերքի մականշվածքում ԳՁՕ-ների առկայության մասին տեղեկություններ չեն նշվում օգտագործված տեխնոլոգիական օժանդակ միջոցների մասով, որոնք պատրաստված են ԳՁՕ-ներից կամ դրանց օգտագործմամբ:

4.12. Մականշվածքը վերջնականացնելու եղանակներին ներկայացվող պահանջները

1. Սննդամթերքի՝ սույն հոդվածի 4.1 մասի 1-ին կետով եւ 4.2 մասի 1-ին կետով նախատեսված մականշվածքը պետք է լինի հասկանալի, դյուրընթեռնելի, հավաստի եւ մոլորության մեջ չզցի սպառողներին (ձեռք բերողներին) . ընդ որում՝ գրառումները, նշանները, խորհրդանիշները պետք է կոնտրաստային լինեն այն ֆոնի նկատմամբ, որի վրա զետեղված է մականշվածքը: Մականշվածքի զետեղման եղանակով պետք է ապահովվի սննդամթերքի պիտանիության

ամբողջ ժամկետի ընթացքում դրա պահպանվածությունը՝ արտադրողի կողմից սահմանված պահպանման պայմանները պահպանելու դեպքում:

2. Սույն հոդվածի 4.1 մասի 1-ին կետի 1-ին, 4-6-րդ ենթակետերով եւ 4.4 մասի 13-րդ կետով նախատեսված տեղեկությունները պետք է զետեղվեն սպառողական փաթեթվածքի եւ (կամ) այնպիսի պիտակի վրա, որի հեռացումը սպառողական փաթեթվածքից պետք է դժվար լինի:

3. Սույն հոդվածի 4.1 մասի 1-ին կետի 2-րդ, 3-րդ, 7-11-րդ ենթակետերով նախատեսված տեղեկությունները պետք է զետեղվեն սպառողական փաթեթվածքի եւ (կամ) պիտակի, եւ (կամ) ներդիր-թերթիկի վրա, եւ (կամ) յուրաքանչյուր փաթեթավորման միավորում տեղադրվող կամ յուրաքանչյուր փաթեթավորման միավորի վրա փակցվող ներդիր-թերթիկի վրա:

4. Այն դեպքում, եթե սննդամթերքի սպառողական փաթեթվածքի ավելի մեծ կողմի մակերեսը չի գերազանցում 10 քառակուսի սանտիմետրը, սույն հոդվածի 4.1 մասի 2-րդ կետով եւ 1-ին կետի 3-րդ, 7-11-րդ ենթակետերով նախատեսված տեղեկությունները (բացառությամբ սույն հոդվածի 4.4 մասի 13-րդ կետով նախատեսված տեղեկությունների) պետք է զետեղվեն սպառողական փաթեթվածքի եւ (կամ) պիտակի վրա, եւ (կամ) յուրաքանչյուր սպառողական փաթեթվածքում կամ յուրաքանչյուր տրանսպորտային փաթեթվածքում տեղադրվող ներդիր-թերթիկի վրա, կամ յուրաքանչյուր սպառողական փաթեթվածքի կամ յուրաքանչյուր տրանսպորտային փաթեթվածքի վրա փակցվող ներդիր-թերթիկի վրա:

5. Մանրաձախ առետրի կազմակերպությունների կողմից սպառողի բացակայությամբ սննդամթերքի չափաճրարման դեպքում սպառողական փաթեթվածքի կամ դրան փակցված պիտակի վրա պետք է նշվեն սննդամթերքի անվանումը, դրա պատրաստման ամսաթիվը, պիտանիության ժամկետը եւ պահպանման պայմանները: Սույն հոդվածի 4.1 մասի 1-ին կետով եւ 4.4 մասի 13-րդ կետով նախատեսված այլ տեղեկությունների մասին

սպառողը տեղեկանում է այդ սննդամթերքի հիմնավորված ընտրության հնարավորությունն ապահովող ցանկացած եղանակով (այդ թվում՝ տեղեկությունները մթերքի սպառողական փաթեթվածքի եւ (կամ) պիտակի վրա, եւ (կամ) յուրաքանչյուր փաթեթավորման միավորում տեղադրվող կամ յուրաքանչյուր փաթեթավորման միավորին փակցվող ներդիր-թերթիկի վրա զետեղելու միջոցով):

6. Անմիջապես տրանսպորտային փաթեթվածքում տեղադրված սննդամթերքի առնչությամբ, ինչպես նաեւ մանրածախ առետրի կազմակերպությունների կողմից սպառողի ներկայությամբ չափաճրարվող սննդամթերքի առնչությամբ՝ սույն հոդվածի 4.1 մասի 1-ին կետով եւ 4.4 մասի 13-րդ կետով նախատեսված տեղեկությունների մասին սպառողը տեղեկանում է այդ սննդամթերքի հիմնավորված ընտրության հնարավորությունն ապահովող ցանկացած եղանակով:

7. Անմիջապես տրանսպորտային փաթեթվածքում տեղադրված սննդամթերքի՝ սույն հոդվածի 4.2 մասով նախատեսված մականշվածքը պետք է զետեղվի տրանսպորտային փաթեթվածքի եւ (կամ) պիտակի վրա, եւ (կամ) յուրաքանչյուր տրանսպորտային փաթեթվածքում տեղադրվող կամ յուրաքանչյուր տրանսպորտային փաթեթվածքի վրա փակցվող ներդիր-թերթիկի վրա, կամ պարունակվի սննդամթերքին կից ներկայացվող փաստաթղթերում:

8. Սննդամթերքի մականշվածքը չպետք է պարունակի այնպիսի սննդամթերքի պատկեր, որը չի պարունակվում սպառողական փաթեթվածքում կամ չի օգտագործվել սպառողական փաթեթվածքում գտնվող սննդամթերքի կամ սննդամթերքի բաղադրիչների արտադրության ժամանակ, կամ որի համը եւ (կամ) բույրը նման չէ սպառողական փաթեթվածքում գտնվող սննդամթերքի բաղադրության մեջ մտնող բաղադրիչների համին կամ բույրին՝ բացառությամբ սույն հոդվածի 4.12 մասի 9-րդ կետով նախատեսված դեպքերի:

9. Սննդամթերքի մականշվածքը, որը զետեղված է այնպիսի ճաշատեսակի պատկերի տեսքով, որի պատրաստման դեպքում կիրառվում է այդ սննդամթերքը, պետք է ուղեկցվի «պատրաստված ճաշատեսակի տարբերակ» կամ իմաստով համանման բառերով:

Հոդված 5. Սննդամթերքին ներկայացվող պահանջների համապատասխանության ապահովումը՝ դրա մականշման մասով

1. Մաքսային միության սույն Տեխնիկական կանոնակարգի հետ սննդամթերքի մականշման համապատասխանությունն ապահովվում է անմիջապես մականշմանը ներկայացվող դրա պահանջների կատարմամբ եւ Մաքսային միության՝ սննդամթերքի առանձին տեսակներին առնչվող տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների կատարմամբ, որոնցով սահմանվում են դրա մականշմանը ներկայացվող լրացուցիչ պահանջները:

«Սննդամթերքի մակնշման մասին» Մաքսային միության
տեխնիկական կանոնակարգի (ՄՄ ՏԿ 022/2011)

**Բաղադրիչների տեսակները, որոնց անվանումները կարող են փոխարինվել
սննդամթերքի տեսակների անվանումներով**

Բաղադրիչների տեսակները	Սննդամթերքի տեսակների անվանումները
1	2
Յուղեր կամ ճարպեր՝ ռաֆինացված	Յուղ կամ ճարպ՝ նշելով ծագումը. բուսական կամ կենդանական
Կակաոյի յուղ՝ ճնշման տակ քամված, լուծամզված կամ ռաֆինացված	Կակաոյի յուղ
Մրգերի խառնուրդներ, որոնց զանգվածային մասը կազմում է սննդամթերքի 10 տոկոսից ոչ ավելին	Մրգեր
Հատապտուղների խառնուրդներ, որոնք կազմում են սննդամթերքի զանգվածային մասի 10 տոկոսից ոչ ավելին	Հատապտուղներ
Շաքարած մրգեր, որոնք կազմում են սննդամթերքի զանգվածային մասի 10 տոկոսից ոչ ավելին	Ցուկատներ
Բանջարեղենի խառնուրդներ, որոնք կազմում են սննդամթերքի զանգվածային մասի 10 տոկոսից ոչ ավելին	Բանջարեղեն
Մեղր՝ բնական ցանկացած տեսակի	Մեղր
Հացահատիկի երկու եւ ավելի տեսակների այլուրի խառնուրդներ	Այլուր՝ հացահատիկի այն տեսակների նշումով, որոնցից դա պատրաստված է՝ դրանց զանգվածային մասի նվազման կարգով
Օսլաներ եւ ֆիզիկական միջոցներով կամ ֆերմենտներով մոդիֆիկացված օսլաներ	Օսլա*
Ձուկ՝ բոլոր տեսակների	Ձուկ

Կերակրի աղ (նատրիումի քլորիդ)	Աղ
Պանիր կամ պանիրների խառնուրդ	Պանիր
Կաթնային սպիտակուց, կազեիններ, կազեինատներ, շիճուկային սպիտակուց եւ դրանց խառնուրդները	Կաթնային սպիտակուց
Համեմանքներ, որոնք կազմում են սննդամթերքի զանգվածային մասի 2 տոկոսից ոչ ավելին	Համեմանքներ կամ համեմունքների խառնուրդներ
Համեմունքներ, որոնք կազմում են սննդամթերքի զանգվածային մասի 2 տոկոսից ոչ ավելին	Համեմունքներ կամ համեմունքների խառնուրդները
Ելանյութեր, որոնք օգտագործվում են մաստակի արտադրության համար	Հիմք՝ ռետինային
Սախարոզա՝ բոլոր տեսակների	Շաքար
Գլյուկոզա՝ անջուր կամ մոնոհիդրատային	Գլյուկոզա
Մաթ՝ բոլոր տեսակների	Մաթ կամ գլյուկոզայի թանձրահյութ
Խաղողի գինիներ	Գինի
Ձավարեղեն՝ բոլոր տեսակների	Ձավարեղեն
Սոյայի սպիտակուց (իզոլյատներ, խտանյութեր)	Սոյայի սպիտակուց
Ձվամթերք՝ բոլոր տեսակների	Ձվամթերք
* Լրացուցիչ նշվում է ծագումը, օրինակ՝ կարտոֆիլի	

«Սննդամթերքի մակնշման մասին» Մաքսային միության
տեխնիկական կանոնակարգի (ՄՄ ՏԿ 022/2011)

**Հիմնական սննդանյութերի եւ էներգիայի միջին օրական պահանջը՝
սննդամթերքի մակնշում կատարելու համար**

Հիմնական սննդանյութերը	Օրական սպառման համար առաջարկվող մակարդակը
Էներգետիկ արժեքը կՋ/կկալ*	10 467/2 500
Սպիտակուցներ, գ	75
Ճարպեր, գ	83
այդ թվում՝ պոլիչիագեցած ճարպաթթուներ, գ	11
Դյուրամարս ածխաջրեր, գ	365
այդ թվում՝ շաքար (սախարոզա), գ	65
Սննդային մանրաթելեր, գ	30
Հանքային նյութեր՝	
Կալցիում, մգ	1000
Ֆոսֆոր, մգ	800
Երկաթ, մգ	14
Մագնեզիում, մգ	400
Ցինկ, մգ	15
Յոդ, մկգ	150
Կալիում, մգ	3 500
Սելեն, մգ	0,07
Վիտամիններ՝	
Վիտամին A, մկգ	800
Վիտամին D, մկգ	5**
Վիտամին E, մգ	10
Վիտամին C, մգ	60
Թիամին, մգ	1,4
Ռիբոֆլավին, մգ	1.6
Նիացին, մգ	18
Վիտամին B6, մգ	2

Ֆոլացին, մկգ	200
Վիտամին B12, մկգ	1
Բիոտին, մգ	0,05
Պանտոտենային թթու, մգ	6
<p>* Էներգետիկ արժեքը ջրուներով նշելիս փոխարկման համար կիրառվում է «1 կալորիան հավասար է 4,1868 Ջոուլի» (ճշգրիտ) հարաբերակցությունը: ** 5 մկգ խոլեկալցիֆերոլ - 200 ՄՄ վիտամին D:</p>	

«Սննդամթերքի մակնշման մասին» Մաքսային միության
տեխնիկական կանոնակարգի (ՄՄ ՏԿ 022/2011)

**Սննդամթերքի սննդային արժեքի ցուցանիշների արժեքները
կլորացնելու կանոնները**

Աղյուսակ 1

Էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը), կՋ/կկալ	Կլորացման կանոնները կամ ցուցումները
1-ից փոքր	Նշվում է՝ «1»
1-ից մինչև 5-ը՝ ներառյալ	Մինչև մոտակա ամբողջ թիվը
5-ից մինչև 100-ը՝ ներառյալ	Մինչև 5-ի բազմապատիկը հանդիսացող մոտակա ամբողջ թիվը
100-ից մեծ	Մինչև 10-ի բազմապատիկը հանդիսացող մոտակա ամբողջ թիվը

**Սննդամթերքի սպիտակուցների, ճարպերի, ածխաջրերի քանակությունների
արժեքների կլորացման կանոնները**

Աղյուսակ 2

Սպիտակուցների, ճարպերի, ածխաջրերի քանակությունը, գ	Կլորացման կանոնը եւ (կամ) ցուցումները
0,5-ից փոքր	Նշվում է մինչև ստորակետից հետո եկող առաջին տասնորդական նիշի արժեքը
0,5-ից մինչև 10-ը՝ ներառյալ	Մինչև 0,5 գ-ի բազմապատիկը հանդիսացող մոտակա արժեքը
10-ից մեծ	Մինչև 1 գ-ի բազմապատիկը հանդիսացող մոտակա ամբողջ թիվը

«Սննդամթերքի մակնշման մասին» Մաքսային միության
տեխնիկական կանոնակարգի (ՄՄ ՏԿ 022/2011)

**Սննդամթերքի հիմնական սննդանյութերի էներգետիկ արժեքի
վերահաշվարկման գործակիցները**

1. Էներգետիկ արժեքը, որը պետք է նշվի, հաշվարկվում է վերահաշվարկման հետևյալ գործակիցների կիրառմամբ՝

Սննդամթերքի հիմնական սննդանյութերը	Վերահաշվարկման գործակիցները
Սպիտակուցներ	4 կկալ/գ՝ 17 կՋոուլ/գ
Ածխաջրեր, այդ թվում՝ մոնո- եւ դիսախարիդներ (բացառությամբ շաքարասպիրտների)	4 կկալ/գ՝ 17 կՋ/գ
Շաքարասպիրտներ (բացառությամբ էրիթրիտի)	2,4 կկալ/գ՝ 10 կՋ/գ
Էրիթրիտ	0
Ճարպեր, ճարպաթթուներ	9 կկալ/գ՝ 37 կՋ/գ
Օրգանական թթուներ	3 կկալ/գ՝ 13 կՋ/գ
Սալատրիմ	6 կկալ/գ՝ 25 կՋ/գ
Էթանոլ	7 կկալ/գ՝ 29 կՋ/գ
Սննդային մանրաթելեր	2 կկալ/գ՝ 8 կՋ/գ

«Սննդամթերքի մականշման մասին» Մաքսային միության
տեխնիկական կանոնակարգի (ՄՄ ՏԿ 022/2011)

**Սննդամթերքի տարբերակիչ հատկանիշների մասին տեղեկատվությունը
սննդամթերքի մականշվածքում օգտագործելու դեպքում գործող պայմանները**

Սննդային արժեքի ցուցանիշը կամ բաղադրիչը	Սննդամթերքի տարբերակիչ հատկանիշների մասին տեղեկատվությունը	Պայմանը, որի պահպանումը պարտադիր է սննդամթերքի տարբերակիչ հատկանիշների մասին տեղեկատվությունը սննդամթերքի մականշվածքում օգտագործելու դեպքում
1	2	3
Էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը)	Նվազեցված	Էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը) նվազեցված է առնվազն 30 տոկոսով՝ համանման սննդամթերքի էներգետիկ արժեքի (կալորիականության) համեմատությամբ
Էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը)	Ցածր	Էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը) կազմում է 40 կկալ-ից (170 կՋ) ոչ ավելի՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 20 կկալ-ից (80 կՋ) ոչ ավելի՝ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում: Անմիջապես սննդի մեջ օգտագործվող շաքարի փոխարինիչների դեպքում էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը) կազմում է 4 կկալ-ից (17 կՋ) ոչ ավելի/6 գ սախարոզային հավասար՝ համարժեք քաղցրացնող հատկություններով չափաբաժին
Էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը)	Բացակայում է (չկա)	Էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը) կազմում է 4 կկալ-ից (17 կՋ) ոչ ավելի՝ 100 մլ-ի համար: Անմիջապես սննդի մեջ օգտագործվող շաքարի փոխարինիչների դեպքում էներգետիկ արժեքը (կալորիականությունը) կազմում է 0,4 կկալ-ից (1,7 կՋ) ոչ ավելի/6 գ սախարոզային հավասար՝ համարժեք քաղցրացնող հատկություններով չափաբաժին

1	2	3
Սպիտակուց	Աղբյուրը	Սպիտակուցն ապահովում է սննդամթերքի էներգետիկ արժեքի (կալորիականության) առնվազն 12 տոկոսը՝ պայմանով, որ սպիտակուցի քանակությունը կազմում է սպիտակուցի օրական պահանջի առնվազն 5 տոկոսը՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ մթերքի դեպքում կամ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում
Սպիտակուց	Բարձր պարունակություն	Սպիտակուցն ապահովում է սննդամթերքի էներգետիկ արժեքի (կալորիականության) առնվազն 20%-ը
Ճարպ	Ցածր պարունակություն	Ճարպը կազմում է 3 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 1,5 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում
Ճարպ	Բացակայում է (չկա)	Ճարպը կազմում է 0,5 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում
Հազեցած ճարպաթթուներ	Ցածր պարունակություն	Սննդամթերքում հազեցած ճարպաթթուների եւ տրանս ճարպաթթուների հանրագումարը կազմում է 1,5 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 0,75 գ/100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում, եւ ցանկացած դեպքում հազեցած ճարպաթթուների եւ տրանս ճարպաթթուների հանրագումարը պետք է ապահովի կալորիականության 10%-ից ոչ ավելին
Հազեցած ճարպաթթուներ	Բացակայում է (չկա)	Սննդամթերքում հազեցած ճարպաթթուների եւ տրանս ճարպաթթուների հանրագումարը կազմում է 0,1 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում
Շաքարներ (մոնո- եւ դիսախարիդների հանրագումարը)	Բացակայում են (չկան)	Շաքարները կազմում են 0,5 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում
Շաքարներ (մոնո- եւ դիսախարիդների	Ցածր	Շաքարները կազմում են 5 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի

1	2	3
հանրագումարը)	պարունակություն	դեպքում կամ 2,5 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում
Շաքարներ (մոնո- եւ դիսախարիդների հանրագումարը)	Առանց ավելացման	Սննդամթերքի արտադրության ժամանակ որպես բաղադրիչներ՝ սննդամթերքի մեջ չեն ավելացվել մոնո- եւ դիսախարիդներ: Եթե սննդամթերքի մեջ շաքարներն առկա են որպես դրա բնական բաղադրիչ, ապա մականշվածքի մեջ պետք է լինի նաեւ հետեւյալ նշումը՝ Պարունակում են բնական ծագման շաքարներ
Շաքարներ (մոնո- եւ դիսախարիդների հանրագումարը)	Պարունակում է միայն բնական շաքարներ	Սննդամթերքի բաղադրության մեջ միայն դրան ներհատուկ բնական շաքարների առկայություն
Սննդային մանրաթելեր	Աղբյուրը	Սննդային մանրաթելերի պարունակությունը 3 գ-ից ոչ պակաս՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 1,5 գ-ից ոչ պակաս՝ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում
Սննդային մանրաթելեր	Բարձր պարունակություն	Սննդային մանրաթելերի պարունակությունը կազմում է 6 գ-ից ոչ պակաս՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 3 գ-ից ոչ պակաս՝ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում
Վիտամիններ եւ հանքային նյութեր	Աղբյուրը	Վիտամինները եւ հանքային նյութերը կազմում են հասուն մարդու՝ վիտամինների եւ հանքային նյութերի միջին օրական պահանջի առնվազն 15 տոկոսը՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 7,5 տոկոսը՝ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում կամ մեկ չափաբաժնի համար
Վիտամիններ եւ հանքային նյութեր	Բարձր պարունակություն	Վիտամինները եւ հանքային նյութերը կազմում են հասուն մարդու՝ վիտամինների եւ հանքային նյութերի միջին օրական պահանջի առնվազն 30 տոկոսը՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում կամ մեկ չափաբաժնի համար
Խոլեստերին	Ցածր	Խոլեստերինը կազմում է 0,02 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի

1	2	3
	պարունակություն	դեպքում կամ 0,01 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում, եթե պահպանվել է սննդամթերքում կոշտ սննդամթերքի դեպքում՝ 100 գ-ի համար 1,5 գ-ից ոչ ավելի հազեցած ճարպաթթուների կամ հեղուկների դեպքում՝ 100 մլ-ի համար՝ 0,75 գ-ից ոչ ավելի հազեցած ճարպաթթուների պարունակությանը վերաբերող պայմանը
Խոլեստերին	Բացակայում է (չկա)	Խոլեստերինը կազմում է 0,005 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 0,005 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում, եթե պահպանվել է սննդամթերքում կոշտ սննդամթերքի դեպքում՝ 100 գ-ի համար 1,5 գ-ից ոչ ավելի հազեցած ճարպաթթուների կամ հեղուկների դեպքում՝ 100 մլ-ի համար՝ 0,75 գ-ից ոչ ավելի հազեցած ճարպաթթուների պարունակությանը վերաբերող պայմանը
Օմեգա-3 ճարպաթթուներ	Աղբյուրը	Օմեգա-3 ճարպաթթուների հանրագումարը կազմում է 0,2 գ-ից ոչ պակաս՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում, իսկ բուսական կամ կենդանական ճարպերի ել յուղերի դեպքում օմեգա-3 ճարպաթթուների հանրագումարը կազմում է 1,2 գ-ից ոչ պակաս՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում
Օմեգա-3 ճարպաթթուներ	Բարձր պարունակություն	Օմեգա-3 ճարպաթթուների հանրագումարը կազմում է 0,4 գ-ից ոչ պակաս՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում, իսկ բուսական կամ կենդանական ճարպերի ել յուղերի դեպքում օմեգա-3 ճարպաթթուների հանրագումարը կազմում է 2,4 գ-ից ոչ պակաս՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում

1	2	3
Նատրիում (կերակրի աղ, նատրիումի քլորիդ)	Ցածր պարունակություն	Նատրիումի (կամ կերակրի աղի համարժեք քանակության) պարունակությունը 0,12 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում: Ջրի դեպքում (բացառությամբ բնական հանքային ջրերի) նատրիումի պարունակությունը՝ 2 մգ-ից ոչ ավելի՝ 100 մլ-ի համար
Նատրիում (կերակրի աղ, նատրիումի քլորիդ)	Շատ ցածր պարունակություն	Նատրիումի (կամ կերակրի աղի համարժեք քանակության) պարունակությունը 0,04 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում: Չի թույլատրվում տվյալ նշումը կիրառել ջրի (այդ թվում՝ բնական հանքային ջրերի) դեպքում
Նատրիում (կերակրի աղ, նատրիումի քլորիդ)	Բացակայում է (չկա)	Նատրիումի (կամ կերակրի աղի համարժեք քանակության) պարունակությունը 0,005 գ-ից ոչ ավելի՝ 100 գ-ի համար՝ կոշտ սննդամթերքի դեպքում կամ 100 մլ-ի համար՝ հեղուկների դեպքում: